

ORIGINAL ARTICLE

Evaluation of Coping Styles, Metacognition and Their Relationship with Test Anxiety

Zeinab Haghshenas Gargabi¹,
Robabe Nouri²,
Alireza Moradi³,
Gholamreza Sarami²

¹ MSc Student in Clinical Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Tarbiyat Moallem University, Karaj, Iran
² Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Tarbiyat Moallem University, Karaj, Iran

³ Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Tarbiyat Moallem University, Karaj, Iran

(Received January 14, 2013 ; Accepted January 13, 2014)

Abstract

Background and purpose: Causal relationships between coping strategies, metacognitive beliefs and test anxiety, were evaluated in college students according to the Self-regulatory executive function model of Wells and Matthews (1999).

Material and methods: In this study 638 individuals studying at Tarbiat Moallem University of Tehran and College of Agriculture and Natural Resources in University of Tehran were participated from October to November 2010 by quota sampling method. The participants completed Coping Inventory for Stressful Situations of Endler and Parker (1990), Test Anxiety Inventory (Najariyan et al., 1996), and Metacognitions Questionnaire 30 (Cartwright-Hatton and Wells, 1997).

Results: Emotion-oriented and problem-oriented coping strategies, had a mediating role in the relationship between metacognition and test anxiety in students. But avoidance coping style did not have a mediating effect on the relationship between metacognition and test anxiety in students. Among the five dimensions, only positive metacognitive beliefs and cognitive confidence had a direct effect on test anxiety. But the effects of other dimensions were indirect.

Conclusion: With respect to the results, focusing on the coping strategies and metacognitive beliefs can play an important role in students' test anxiety. More interventions based on metacognition and coping in treatment for pathological test anxiety are suggested.

Keywords: coping strategies, metacognitive believe, test anxiety

J Mazand Univ Med Sci 2014; 24(Supple 1): 145-155 (Persian).

ارزیابی سبک‌های مقابله، باورهای فراشناختی و ارتباط آن با اضطراب امتحان

زینب حق شناس گرگابی^۱

ربابه نوری قاسم آبادی^۲

علیرضا مرادی^۳

غلامرضا صرامی^۲

چکیده

سابقه و هدف: روابط علی متغيرهای سبک‌های مقابله، فراشناخت و اضطراب امتحان بر اساس مدل مفهومی کارکرد اجرایی خود نظم بخش (مدل ولز و متیوس ۱۹۹۹) در جمعیت دانشجویان ارزیابی شد.

مواد و روش‌ها: ۶۳۸ نفر دانشجو یان دختر و پسر دانشگاه تربیت معلم و دانشکده پرdis کشاورزی در بازه زمانی آبان تا آذرماه ۱۳۸۹، از طریق نمونه‌گیری سه‌میهای نسبتی در پژوهش شرکت کردند و پرسشنامه‌های اضطراب امتحان نجاریان و همکاران، پرسشنامه سبک‌های مقابله با فشار روانی اندل و پارکر و پرسشنامه باورهای فراشناخت ولز را تکمیل کردند.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد راهبردهای مقابله هیجان مدار و مساله مدار، در رابطه باورهای فراشناخت و اضطراب امتحان نقش میانجی دارند. اما راهبردهای مقابله‌ای اجتنابی در رابطه باورهای فراشناخت و اضطراب امتحان نقش میانجی نداشت. از میان پنج بعد فراشناخت فقط باور فراشناختی مثبت و اطمینان شناختی اثر مستقیم بر اضطراب امتحان داشتند اما اثر ابعاد دیگر غیر مستقیم بود.

استنتاج: با توجه به یافته‌های پژوهش، تمرکز بر نوع راهبرد مقابله‌ای، می‌تواند اثر مهمی در اضطراب امتحان دانشجویان داشته باشد. پیشنهاد می‌شود مداخلات درمانی مبنی بر فراشناخت و مقابله در درمان اختلال اضطراب امتحان مورد توجه قرار بگیرد.

واژه‌های کلیدی: اضطراب امتحان، راهبردهای مقابله‌ای، باورهای فراشناخت

مقدمه

ضعیف در امتحان، آزمون یا تکالیف ارزیابی رسمی دیگر تعریف می‌شود و در DSM-IV جزء اختلال فوبی اجتماعی طبقه‌بندی شده است^(۱). اگرچه نشان داده شده است که اضطراب امتحان در ارتباط با متغيرهای موقعیتی مثل سطح انگیزش، پیچیدگی تکلیف، بروز می‌کند ولی عملکرد از فردی به فرد دیگر متفاوت است^(۲).

اختلالات اضطرابی، از جمله اختلالات شایع در زمینه روان‌پزشکی هستند که منجر به مشکلات و عوارض شدید، صرف مقادیر زیادی از خدمات بهداشتی و اختلال در عملکرد افراد می‌شوند^(۳). یکی از انواع اختلالات اضطرابی، اضطراب امتحان است. اضطراب امتحان (Test anxiety) به عنوان ترس از عملکرد

E-mail: ze.haghshenas@yahoo.com

مؤلف مسئول: زینب حق شناس - کرج: دانشگاه تربیت معلم

۱. دانشجوی کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تربیت معلم، کرج، ایران

۲. استادیار، گروه روان شناسی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تربیت معلم، کرج، ایران

۳. استاد، گروه روان شناسی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تربیت معلم، کرج، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۰/۲۵ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۲/۴/۲۳ تاریخ تصویب: ۱۳۹۲/۱۰/۲۴

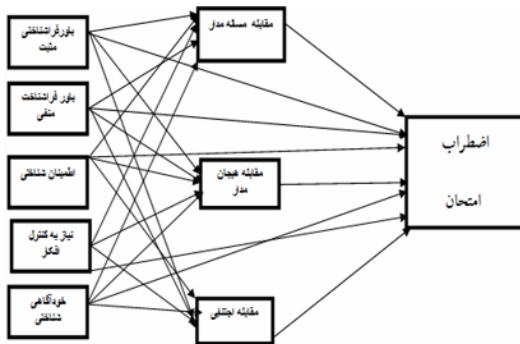
افسردگی، اختلال اضطراب فراگیر، استرس پس از آسیب، وسوس، سایکوز، وابستگی به سیگار و اضطراب امتحان نقش دارد^(۷).

شواهد نشان می‌دهد که اضطراب امتحان و فراشناخت (ساختارهای روانی، باورها و رویدادها که شامل کنترل، تغییر و تعديل و تفسیر تفکرات به خودی خود است، فلاؤ ۱۹۷۹ با هم ارتباط دارند. متیوس، هیلیارد و کمپل (۱۹۹۹) دریافتند که خود مشغولی در جلسه امتحان ممکن است ناشی از باورهای فراشناختی غیر انطباقی کلی می‌باشد (مخصوصاً باورهایی که منجر به اضطراب و نگران شدن خطرناک و غیر قابل کنترل می‌شود) افراد اضطراب را به صورت متفاوت تجربه می‌کنند. بعضی افراد زمانی که آزمونی را کامل نسبتاً آرام هستند و بعضی دیگر موقعیت را به عنوان خطر و تهدید ارزیابی می‌کنند و سطح بالاتری از اضطراب حالت را در زمان گرفتن آزمون، دارند به این ترتیب نحوه مقابله هر فرد نقش مؤثری بر اضطراب امتحان دارد^(۳). Parker و Endler (۱۹۹۰) جهت بررسی فرآیند مقابله عمومی، افراد را بر حسب سه نوع اساسی سبک مقابله‌ای مسئله مدار، هیجان مدار و اجتنابی متمایز می‌سازند. مقابله مسئله مدار شامل تغییر و مدیریت مشکلاتی است که باعث استرس می‌شوند این سبک مقابله بیشتر عمل گرا است. افرادی که در این سبک مقابله در گیر می‌شوند توجهشان بر منابع مورد نیاز (مثل مهارت‌ها، ابزار، دانش ضروری در ارتباط با استرسورها) متتمرکز است و شامل یک سری راهبردهایی مثل جمع‌آوری اطلاعات، حل تعارض، برنامه‌ریزی و تصمیم گیری است. به نظر می‌رسد مقابله مسئله مدار سازاگارانه ترین سبک مقابله در ارتباط با کاهش پریشانی روانی، اضطراب و افسردگی باشد^(۸). مقابله هیجان مدار شامل استفاده از پاسخ‌های هیجانی و مدیریت هیجانات در موقعیت استرس‌زا مثل موقعیت امتحان است. این هیجانات شامل گریه کردن و عصبانی شدن از امتحان دادن است^(۹). اندرل و پاکر نوع آخر

مدل‌های مختلفی در مورد اضطراب امتحان به بررسی این تفاوت‌ها می‌پردازد. یکی از این مدل‌ها، مدل کارکرد اجرایی خود نظم بخش (Self-regulatory Executive Function Model) در زمینه اختلالات هیجانی است. این مدل که به وسیله ولز و متیوس (۱۹۹۴) ارایه شده است به مفهوم سازی اختلال‌های هیجانی در یک چارچوب چند سطحی می‌پردازد. این چارچوب شامل فرایندهای پویا و فراشناختی است که بر رشد و تداوم اختلال‌های هیجانی تأثیر می‌گذارند^(۴). طبق مدل S-REF عوامل فراشناختی بر راهبردهای غیر مفید کنترل فکر و سایر راهبردهای مقابله‌ای به کار گرفته شده در اختلالات هیجانی که باعث حفظ هیجانات منفی می‌شوند، تأثیر به سزایی دارند^(۵). بنابراین در این مطالعه الگوی فراشناختی اضطراب امتحان دانشجویان مورد بررسی قرار می‌گیرد. فراشناخت و مقابله غیر انطباقی جزیی از اضطراب امتحان به شمار می‌رود^(۶).

Matthews و wells (۱۹۹۴) در مدل کلی از اختلالات هیجانی، انواع پردازش‌های شناختی که منجر به اضطراب صفت و حالت می‌شود را فراشناخت افراطی و مقابله ناسازگارانه معرفی می‌کنند^(۶). این مدل تبیینی برای عوامل شناختی و فراشناختی دخیل در کنترل بالا به پایین اختلال هیجانی ارائه می‌نماید. فرآیندهای شناختی در سه سطح متعادل شامل دانش یا باورهای ذخیره شده در حافظه بلند مدت، فرایسیستم (Meta level) پردازش لحظه‌ای شامل ارزیابی یا اجرای راهبردهای مقابله‌ای متتمرکز بر توجه (شامل سندروم توجهی شناختی) و سطح پایین پردازش رفلکسی و خارج از آگاهی فرد است^(۵). باورهای فراشناختی، بنیان پرورش الگوهای پاسخ دهنده به تفکرات، الگوی تفکرات چرخه‌ای اجتناب، سرکوب تفکرات، بازبینی تهدید و رفتارهای غیر انطباقی و رویدادهای درونی مشخص شده با توجه معطوف به خود فراینده است. باورهای فراشناختی در مشکلات گوناگون از جمله

دخلات می کند (تصویر شماره ۱). با توجه به نکات فوق، پژوهش حاضر به منظور ارزیابی برآزش مدل پیشنهادی و تعیین رابطه مستقیم و غیرمستقیم متغیرها بر یکدیگر طراحی شده است.

تصویر شماره ۱: مدل پیشنهادی

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از لحاظ روش مورد استفاده همبستگی است و جزء پژوهش‌های غیرآزمایشی است. این مطالعه با روش تحلیل مسیر که بخشی از معادلات ساختاری است و با استفاده از نمونه‌گیری سهمیه‌ای نسبتی انجام شد. جامعه پژوهش مطالعه حاضر شامل دانشجویان دختر و پسر مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه‌های دولتی شهر کرج در سال تحصیلی ۸۹-۹۰ بودند. نمونه‌گیری در دانشگاه تربیت معلم تهران و دانشکده پرdis کشاورزی دانشگاه تهران انجام شد. دانشگاه تربیت معلم از هفت دانشکده ادبیات؛ فنی مهندسی، ریاضی، علوم تربیتی روان شناسی، شیمی، علوم و تربیت بدنی نمونه‌گیری انجام شد. در دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی واقع در پردیس کرج نیز از هر چهار دانشکده اقتصاد و توسعه، مهندس علوم کشاورزی، منابع طبیعی و مهندسی فناوری کشاورزی به نسبت جنسیت از هر مقطع تحصیلی نمونه‌گیری انجام شد. در ابتدا تعداد جمعیت کل دانشجویان دانشگاه و درصد پسر و دختر و در هر مقطع تحصیلی مشخص شد. نمونه‌گیری در هر دانشکده متناسب با درصد نمونه پسر

مقابله را مقابله اجتنابی می‌دانند، مردم در دو سطح در گیر راهبردهای مقابله اجتنابی می‌شوند. جستجوی حمایت اجتماعی (انحراف اجتماعی) و در گیر شدن در تکالیف غیر مرتبط (حوالس پرتی). به طور مثال در موقعیت امتحان فرد به جای مطالعه کردن خود را به فعالیت‌های غیر مرتبط (مثل تمیز کردن، تماشای تلویزیون) و یا به دنبال دیگران بیرون رفتن (با یک دوست بیرون رفتن) مشغول می‌کند^(۹).

Zeidner (۱۹۹۴) مقابله با رویدادهای استرس‌زا مثل امتحانات را یک سری معاملات پیچیده بین محیط و فرد معرفی می‌کند. زمانی که افراد با رویدادهای استرس‌زا روبرو می‌شوند، تلاش می‌کنند که محیط و فرایندهای درونی خود را تغییر دهند. بعضی راهبردهای مقابله احتمالاً به دانش‌آموز در حل مؤثر مشکلات کمک می‌کند. بنابراین به کاهش پریشانی در موقعیت امتحان می‌انجامد. البته بعضی از راهبردهای مقابله ممکن است برای فرد ایجاد مشکل کند و یا مشکلات را تشدید کند^(۱۰,۹).

از آنجایی که بین اضطراب امتحان، فراشناخت و مقابله رابطه وجود دارد و با توجه به این که مقابله اثر میانجی در اضطراب دارد^(۱۱). این سؤال مطرح می‌شود که آیا راهبردهای مقابله‌ای، رابطه بین فراشناخت و اضطراب امتحان را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟ به عبارت دیگر آیا می‌توان برای راهبردهایی مقابله‌ای نقش میانجی قائل شد. پژوهش حاضر قصد دارد نحوه تأثیر متغیرهای باورهای فراشناختی و راهبردهای مقابله‌ای را بر عالیم اضطراب امتحان دانشجویان به طور همزمان و با استفاده از مدل کلی اختلالات هیجانی (ولزومنیوس ۱۹۹۴) بررسی کند. در این مدل انواع پردازش‌های شناختی شامل فراشناخت افزایی، مقابله ناسازگارانه در نظر گرفته می‌شود که منجر به اضطراب صفت و حالت می‌شود^(۶). بر اساس مدل پیشنهادی سیکی‌های مقابله‌ای (راهبردهای مقابله‌ای) در رابطه میان فراشناخت و اضطراب امتحان (به عنوان پیامد) به عنوان متغیر میانجی

این پرسشنامه شامل ۲۵ گزینه است. حداقل و حداکثر نمره به دست آمده در این پرسشنامه بین صفر تا ۷۵ می‌باشد. از نظر سطح‌بندی، به طور قردادی نمره صفر تا ۲۴ حد پایین، نمره ۴۹-۲۵ حد متوسط و نمره ۷۵-۵۰ حد بالای اضطراب در نظر گرفته شد. در تحقیق ابوالقاسمی و همکاران (۱۳۷۵) ضرایب پایایی پرسشنامه اضطراب امتحان با روش‌های بازآزمایی (بعد از چهار هفته)، همسانی درونی و تنسیف به ترتیب ۰/۷۷، ۰/۹۴ و ۰/۸۹ گزارش شده است (۱۲). در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ ۰/۹۵ به دست آمد.

۲- پرسشنامه سبک‌های مقابله با فشار روانی CISS (Coping Inventory For Stressful Situations) پارکر (۱۹۹۰). اندلر و پارکر (۱۹۹۰) این پرسش نامه را با هدف ارزیابی انسواع سبک‌های مقابله‌ای افراد در موقعیت‌های استرس زا به سه صورت سبک‌های مقابله‌ای مسئله مدار، هیجان مدار و اجتنابی طراحی کردند. این آزمون شامل ۴۸ سؤال است که هر ۱۶ سؤال به یکی از ابعاد مقابله مربوط است. ضریب پایایی مقیاس به وسیله اندلر و پارکر (۱۹۹۰) برای سبک‌های مقابله‌ای مسئله مدار، هیجان مدار، اجتنابی به ترتیب برای نمونه پسران ۰/۹۲، ۰/۸۲، ۰/۸۵ و برای نمونه دختران ۰/۹۰، ۰/۸۵، ۰/۸۲ به دست آوردند (۱۲). در ایران نیز چندین پژوهش پایایی مقیاس مذکور را مورد بررسی قرار دادند. بهرامی (۱۳۷۶) برای سبک‌های مقابله‌ای مسئله مدار، هیجان مدار و اجتنابی به ترتیب برای نمونه پسران ۰/۹۲، ۰/۸۲، ۰/۸۵ و برای نمونه دختران ۰/۹۰، ۰/۸۵، ۰/۸۲ به دست آورد (۱۳).

۳- پرسشنامه فراشناخت (MCQ-30) (Metacognitions Questionnaire) کارتراйт-Well، Cartwright-Hatton (۱۹۹۷). این پرسشنامه یک مقیاس ۳۰ گویه‌ای خود گزارشی است که باورهای افراد را درباره تفکر شان می‌سنجد. پاسخ‌ها در این مقیاس بر پایه مقیاس چهار درجه‌ای لیکرت (۱-۴) موافق نیستم تا ۴- خیلی زیاد موافق (محاسبه می‌شود). این مقیاس دارای پنج خرده مقیاس است ۱- باورهای مثبت درباره نگرانی ۲- باورهایی درباره کنترل ناپذیری

و دختر در هر دانشکده و مقاطع تحصیلی انجام گرفت و نمونه‌گیری تا زمانی ادامه پیدا کرد که به درصد مورد نظر نمونه‌های دختر و پسر تأمین شد. بعد از تشریح اهداف پژوهش و جلب همکاری و مشارکت، آزمودنی‌ها به صورت انفرادی به پرسشنامه‌ها مورد نظر پاسخ دادند. پس از حذف پرسشنامه‌های ناقص تعداد نمونه‌ها به ۶۳۸ نفر تقلیل یافت. از این تعداد ۶۳/۹ درصد دختر (۴۰/۸) و ۳۶/۱ درصد پسر (۲۳۰) و مقطع کارشناسی ۴۸۹ و مقطع کارشناسی ارشد ۱۴۵ با میانگین سنی در دختران ۲۱/۶۷ و انحراف استاندارد ۲/۶۲ و میانگین سنی در پسران ۲۲ و انحراف استاندارد ۲/۸۵ شکل دادند. درصد نمونه در هر دانشکده در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

جدول شماره ۱: درصد نمونه در هر دانشکده

دانشکده‌ها	تعداد (درصد)
فی	(۷/۵) ۴۸
ریاضی	(۷/۲) ۴۶
علوم	(۱۱/۰) ۷۰
ادیات	(۲۲/۴) ۱۴۳
روان‌شناسی و علوم تربیتی	(۱۱/۴) ۷۳
تربیت بدنشی	(۴/۵) ۲۹
شیمی	(۳/۹) ۲۵
منابع طبیعی دانشکده کشاورزی	(۱۰/۳) ۶۶
علوم کشاورزی	(۱۰/۷) ۶۸
اقتصاد کشاورزی	(۳/۰) ۱۹
فناوری کشاورزی	(۸/۰) ۵۱
جمع	(۱۰۰) ۶۳۸

در این پژوهش برای تعیین چگونگی ارتباط سازه‌ها از همبستگی و برای تعیین سهم هر یک از مؤلفه‌ها نیز از روش تحلیل مسیر و برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار LISREL 8.5 و SPSS استفاده شد.

ابزار پژوهش

۱- جهت سنجش اضطراب امتحان (Anxiety Inventory) (TAI) از ابزاری که توسط پژوهشگران و اساتید دانشگاه شهری چمران اهواز (ابوالقاسمی و همکاران ۱۳۷۵) ساخته شده، استفاده شده این پرسشنامه یک پرسشنامه خود گزارشی است و شامل

فراشناختی مثبت، ۰/۷۸ و برای مؤلفه کنترل ناپذیری و خطر، ۰/۷۶ و برای اطمینان شناختی، ۰/۷۹، نیاز به کنترل افکار، ۰/۶۳ و وقوف شناختی ۰/۷۰ به دست آمد.

یافته ها

ویژگی های جمعیت شناختی نمونه پژوهش به تفکیک جنسیت، دانشگاه و مقطع تحصیلی در جدول شماره ۲ آمده است در مجموع ۴۱/۱ دانشجویان اضطراب امتحان پایین، ۴۴/۵ اضطراب متوسط و ۱۴/۴ اضطراب بالا داشتند.

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی ویژگی جمعیت شناختی نمونه های پژوهش

متغیر	دانشگاه			جنسیت			مقطع تحصیلی			نمونه
	دانشجوی زن	دانشجوی مرد	دانشجوی راهنمایی	دانشجوی زن	دانشجوی مرد	دانشجوی راهنمایی	دانشجوی زن	دانشجوی مرد	دانشجوی راهنمایی	
فراآنی	۹۳۸	۱۲۵	۴۸۹	۹۲۸	۲۳۰	۴۰۸	۹۲۸	۲۰۴	۹۲۲	
درصد	۱۰۰/۰	۲۲/۷	۷۶/۶	۱۰۰/۰	۳۶/۱	۶۱/۹	۱۰۰/۰	۳۷/۱	۶۷/۹	

اولین قدم در تحلیل مسیر، بررسی ماتریس همبستگی میان متغیرهای پژوهش است. به دلیل این که فرضیات ضریب همبستگی پیرسون برقرار نبود (نرمال بودن توزیع متغیرها، خطی بودن روابط متغیرها) از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد. ماتریس ضرایب همبستگی اسپیرمن برای متغیرهای شبکهای مقابله، باورهای فراشنختی و اضطراب امتحان در جدول شماره ۳، نشان داده شده است.

و خطر افکار ۳- باورهایی درباره نیاز به کنترل افکار ۴- باورهایی درباره اطمینان شناختی ۵- وقوف شناختی. در زمینه روایی این پرسشنامه دامنه ضریب آلفای کرونباخ برای خرد مقياس ها ۰/۷۳ تا ۰/۹۳ و پایایی به روش بازآزمایی برای نمره کل پس از ۱۱۸ روز تا ۲۲ روز ۰/۷۵ و برای خرد مقياس ها ۰/۵۹ تا ۰/۸۷ گزارش شده است(۱۴). در ایران شیرین زاده دستگیری (۱۳۸۵) ضریب همسانی درونی آن را به کمک ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقياس ها ۰/۹۱ برای خرد مقياس های آن در دامنه ۰/۷۱ تا ۰/۸۷ گزارش کرده است. پایایی بازآزمایی این آزمون را در فاصله چهار هفته برای کل مقياس ها ۰/۷۳ درصد و برای خرد مقياس ها آن در دامنه ۰/۵۹ تا ۰/۸۳ گزارش کرد که حاکی از اعتبار مطلوب مقياس و خرد مقياس های آن می باشد. به منظور بررسی روایی همزمان از اجرای همزمان این پرسشنامه و پرسشنامه اضطراب- صفتی اسپلیبر گر استفاده شد که همبستگی مقياس فراشنخت با پرسشنامه اضطراب- صفتی اسپلیبر گر ۰/۴۵ بوده است. همبستگی خرد مقياس ها با کل مقياس بین ۰/۵۸ تا ۰/۸۷ بود که از نظر روان سنجی مطلوب می باشد. علاوه بر این همبستگی بین عامل ها هم بین ۰/۲۶ تا ۰/۶۲ بود که نشان می دهد عامل ها ضمن این که از هم دیگر مستقل هستند با کل مقياس و نیز با یکدیگر همبستگی مناسبی دارند. در کل این پرسشنامه از روایی و اعتبار خوبی برخوردار است(۱۵). در پژوهش حاضر ضریب پایایی بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۲ برای باورهای فراشنختی کلی، و برای مؤلفه باورهای

جدول شماره ۳: ماتریس ضرایب همبستگی

متغیر	نوع متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
اضطراب امتحان	درون زا									
مقابله مساله مدار	درون زا									
مقابله هیجان مدار	درون زا									
مقابله اجتماعی	درون زا									
باورهای فراشنختی مثبت	برون زا									
باورهای فراشنختی منفی	برون زا									
اطمینان شناختی	برون زا									
نیاز به کنترل افکار	برون زا									
خودآگاهی شناختی	برون زا									

*: معناداری در سطح ۹۵ درصد

**: معناداری در سطح ۹۹ درصد

(ماتریس کواریانس روابط بین متغیرها در نمونه و روابط بین متغیرهای برآورده شده در جامعه) خیلی زیاد نباشد، باقی مانده‌ها در حد صفر بوده و مدل برآش دارد. بنابراین با توجه به این معیار و جدول شماره ۴ ضرایب که از مقدار ملاک ۰/۰۵ بالاتر است مدل برآش مناسبی ندارد.

بررسی مدل با در نظر گرفتن فرض ثابت ماندن واریانس مانده‌ها:

غیر خطی بودن، داده‌های گمشده و خطاهای ویژه مشخص از عواملی هستند که باعث برآش ضعیف مدل یا عدم برآش آن می‌شود^(۱۶). به منظور دستیابی به مدل برآش شده، با اعمال کترول فرض ثابت ماندن واریانس مانده‌ها مدل اولیه مورد تحلیل قرار گرفت.

باتوجه به آن‌چه در قسمت قبل گفته شد، شاخص‌های برآش در این مدل در حد مقدار مطلوب برای هر شاخص بود. شاخص‌های برآش مدل در جدول شماره ۵ آورده شده است. بنابراین شاخص‌های برآش مدل برقرار بوده و مدل با توجه به این معیار، از برآش مناسبی برخوردار بود. ماتریس ضرایب باقی مانده‌ها نیز در جدول شماره ۶ نشان داده شده است. با توجه به توضیحات داده شده در قبل و اعداد جدول شماره ۶ که از مقدار ملاک ۰/۰۵ کمتر است، مدل از برآش مناسبی برخوردار است.

جدول شماره ۵: شاخص‌های برآش مدل پس از اعمال خطای اندازه گیری

AGFI	GFI	CFI	TLI	NFI	AIC	RMSEA	X ²	شاخص‌ها	مقادیر
۰/۹۸	۰/۹۹	۱/۰۰	۱/۰۰۳	۰/۹۹	۷۷/۱۳۹	۰/۰۱	۱۰/۱۶۱		

پس از به دست آوردن ماتریس ضرایب همبستگی داده‌های حاصل از پژوهش، برای بررسی توافق و سازگاری با مدل پیشنهادی برگرفته از مدل ولز، متیوس، (۱۹۹۴)، مورد آزمون قرار گرفت. برای بررسی برآش مدل، تعدادی شاخص و ماتریس باقی مانده‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد. مقدار عددی شاخص‌های نشان داده شده در جدول شماره ۴ با توجه به مقایسه آن‌ها با میزان مطلوب برای برآش مدل نشان دهنده عدم برآش مدل است. خی دو در این مدل ۸۱/۸۴ است که بیانگر عدم برآش مدل است. ریشه خطای میانگین معذورات تقریب (RMSEA) در مدل‌های دارای برآش خوب مساوی یا کمتر از ۰/۰۵ و شاخص برآش مدل (GFI) بزرگ‌تر یا مساوی ۰/۹ است. مقدار قابل قبول شاخص بنتلر-بونت (NFI) بین ۰/۹ تا ۰/۹۵ است و مقدار بالاتر آن عالی است. AIC (ملاک اطلاعات) جهت مقایسه دو مدل به کار می‌رود که مقدار کمتر آن مطلوب است. مقدار قابل قبول برای شاخص تاکر-لویز (TLI) بالاتر از ۰/۹ نشانه برآش مدل است. با توجه به مقادیر مطلوب شاخص‌ها و شاخص‌های به دست آمده به این یافته رسیدیم که مدل از برآش مناسبی برخوردار نبود. ماتریس باقی مانده‌ها که به مقایسه ماتریس کواریانس روابط بین متغیرها در نمونه و روابط بین متغیرهای برآورده شده در جامعه می‌پردازد، در جدول شماره ۴ نشان داده شده است. این ماتریس معیاری دیگر برای بررسی برآش مدل است. اگر اختلاف بین این دو

جدول شماره ۴: ماتریس ضرایب باقی مانده میان متغیرهای پژوهش بدون اعمال خطای اندازه گیری

خودآگاهی شناختی	نیاز به کنترل افکار	اطمینان شناختی	باور فراشناختی منفی	باور فراشناختی مثبت	اضطراب امتحان	مقابله اجتنابی	مقابله هیجان مدار	مقابله مسالمه مدار
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-۰/۰۳۴	مقابله هیجان مدار
-----	-----	-----	-----	-----	-----	۰/۱۹۹	۰/۱۹۷	مقابله اجتنابی
-----	-----	-----	-----	۰/۰۰۳	۰/۰۰۵	۰/۰۰۷	-۰/۰۰۹	اضطراب امتحان
-----	-----	-----	-----	-----	-----	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	باور فراشناختی مثبت
-----	-----	-----	-----	-----	-----	۰/۰۰۱	-----	باور فراشناختی منفی
-----	-----	-----	-----	-----	-----	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	اطمینان شناختی
-----	-----	-----	-----	-----	-----	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	نیاز به کنترل افکار
-----	-----	-----	-----	-----	-----	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	خودآگاهی شناختی

جدول شماره ۶: ماتریس ضرایب باقی مانده میان متغیرهای پژوهش با اعمال خطای اندازه گیری

خودآگاهی شناختی	نیاز به کنترل افکار	اطمینان شناختی	باور فراشناختی منفی	باور فراشناختی مثبت	اضطراب امتحان	مقابله اجتنابی	مقابله هیجان مدار	مقابله مساله مدار	مقابله مساله مدار
								-۰/۰۰۱	مقابله هیجان مدار
							۰/۰۱۷	-۰/۰۳۰	مقابله هیجان مدار
						۰/۰۰۷	۰/۰۲۴	-۰/۰۱۲	مقابله اجتنابی
			۰/۰۰۴	۰/۰۲۵	۰/۰۱۳	۰/۰۱۳	-۰/۰۰۴	اضطراب امتحان	باور فراشناختی مثبت
			-----	۰/۰۵۱	۰/۰۶۶	۰/۰۱۳	۰/۰۱۳	۰/۰۱۲	باور فراشناختی منفی
			-----	۰/۰۰۱	۰/۰۶۰	۰/۰۱۲	۰/۰۱۲	۰/۰۱۲	اطمینان شناختی
			-----	۰/۰۰۰۱	۰/۰۲۸	۰/۰۰۶	۰/۰۰۶	-۰/۰۰۱	نیاز به کنترل افکار
			-----	۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۶	-۰/۰۰۱	-۰/۰۰۱	-----	خودآگاهی شناختی
-----	-----	-----	۰/۰۰۰۱	-----	۰/۰۲۰	-----	۰/۰۰۱	-----	-----

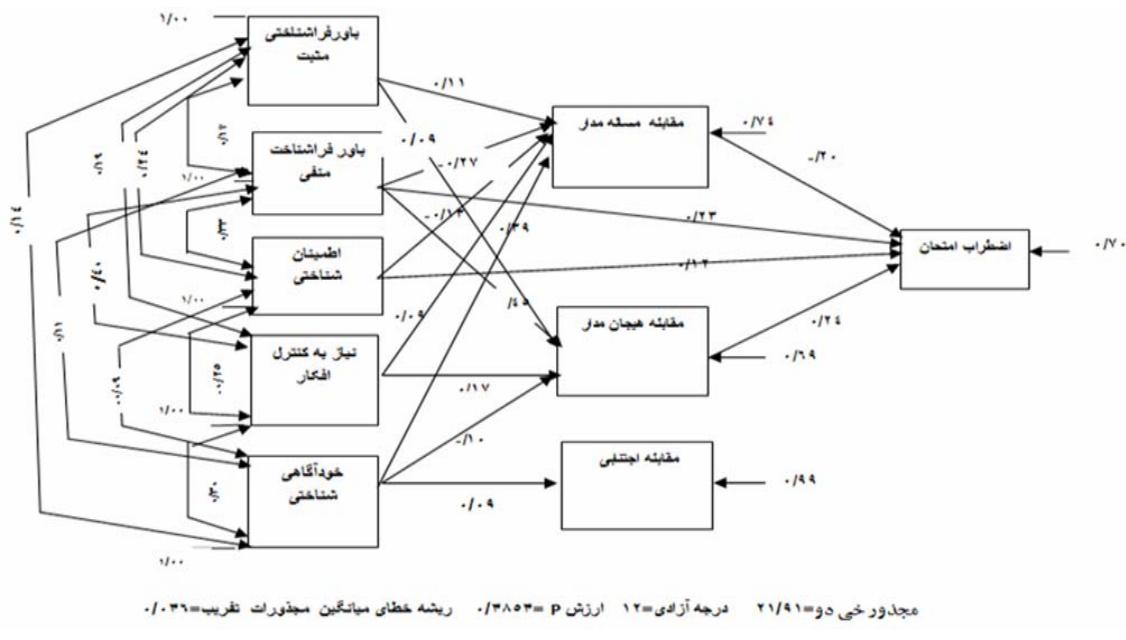
در امتحان می‌شود این راهبردهای مقابله، میزان یادگیری را افزایش می‌دهند و شانس افراد برای بهتر انجام دادن تکالیف را بیشتر می‌کند به همین دلیل از میزان اضطراب آن‌ها می‌کاهد (۱۷). این نتیجه با یافته‌های زیدنر؛ کوهن، بنزور، برکل، والتری، فرمن و ریچاردز، پنلاد؛ اسوارت، همسو است (۱۸-۲۳).

اثر مستقیم و مثبت مقابله هیجان مدار به این معنی است که راهبردهای مقابله‌ای که بر هیجانات و افکار منفی متصرکند (ما نند برون‌ریزی هیجانات و نشخوار ذهنی)، باعث افزایش آشفتگی روانی می‌شوند (۲۴). این نتیجه با یافته‌های زیدنر، کوهن و بنزور، برکل، متیوس و همکاران؛ بلنگستون و همکاران؛ اندلر و پارکر همسو بود (۱۹، ۲۰، ۲۵، ۲۶). در پژوهش حاضر رابطه معنی‌داری بین مقابله اجتنابی با هیچ یک از متغیرهای پژوهش به دست نیامد که این یافته همسو با پژوهش متیوس و همکاران (۶) بود. معنی‌دار نبودن این رابطه شاید به این دلیل باشد که راهبردهای مقابله استفاده شده به وسیله افراد در موقعیت امتحان به وسیله ماهیت موقعیت و نیاز استرسورها تعین می‌شود و از آن‌جا بای که جمع‌آوری داده‌های این پژوهش در شروع نیم سال و قبل از برگزاری امتحان‌های اصلی بوده است و چون زمان انجام پژوهش فاصله زیادی با امتحانات داشت، ممکن است دانشجویانی که از مقابله اجتنابی استفاده می‌کنند به دلیل بالا نرفتن سطح اضطراب شان گزارش از مقابله اجتنابی نکرده باشند.

از ۶۳۸ فرد شرکت کننده در پژوهش ۶۳/۹ در صد دختر (۴۰/۸) و ۳۶/۱ در صد پسر (۲۳۰) می‌باشند. ۴۸۲ نفر در مقطع کارشناسی ۱۴۵ + ۲/۶۲ نفر در مقطع کارشناسی ارشد تحصیل می‌کردند. میانگین سنی در دختران ۲۱/۶۷ و در پسران ۲۲ بود. فراوانی افراد شرکت کننده به تفکیک دانشکده‌ها در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

بحث

مطالعه حاضر با هدف ارزیابی روابط علی متغیرهای سبک‌های مقابله، فراشناخت و اضطراب امتحان بر اساس مدل مفهومی کارکرد اجرایی خود نظم بخش (مدل ولز و متیوس ۱۹۹۹) در دانشجویان انجام شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که داده‌های حاصل از پژوهش با مدل پیشنهادی برازش ندارد، اما پس از در نظر گرفتن فرض ثابت ماندن واریانس مانده‌ها مدلی به دست آمد (تصویر شماره ۲) که از برازش مناسبی برخوردار بود. راهبردهای مقابله‌ای با اضطراب امتحان در ارتباط است. مقابله هیجان مدار به صورت مثبت و مقابله مساله مدار به طور منفی با اضطراب امتحان رابطه داشتند، اما مقابله اجتنابی ارتباط معنی‌داری با اضطراب امتحان نداشت. اثر مستقیم و منفی مقابله مساله مدار بیانگر آن است که، دانشجویانی که از مقابله مساله مدار استفاده می‌کنند هنگام رویارویی با امتحان اضطراب کمتری دارند زیرا این سبک مقابله منجر به حس مهارت افزایش یافته و برنامه ریزی دقیق برای آمادگی

تصویر شماره ۲: مدل با درنظر گرفتن فرض ثابت ماندن واریانس ماندها

طريق تأثیر بر انتخاب راهبرد مقابله‌ای و ادراک فرد از توانایی‌های خود، با تداوم آسیب شناسی روانی ارتباط دارند و باورهای فراشناخت مثبت به تنهاًی منجر به افزایش اختلال روانی نمی‌شوند. شاید دلیل آن این است که این نوع از باور فراشناخت در فرد حس توان مقابله را ایجاد می‌کند و منجر به استفاده از راهبردهای مسئله مدار می‌شود؛ در نتیجه منجر به کاهش نشانه‌های هیجانی و اضطراب می‌شود. ولی ادامه یافتن نگرانی منجر به به باور فراشناخت منفی و بیش از زیابی چالش‌های محیطی، دست کم گرفتن مهارت‌های مقابله و در نهایت باعث افزایش اضطراب می‌شوند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که باورهای فراشناخت منفی با مقابله مسئله مدار رابطه منفی و با مقابله هیجان مدار رابطه مثبت دارد که این یافته حاضر با نتایج پژوهش‌های عاشوری و همکاران و ولزو همکاران و ولز، اسپادا و همکاران هم‌سو بود(۲۷،۲۴،۵). از این رو وجود چنین باور فراشناختی باعث می‌شود افراد احساس کنترل شخصی کم‌تری داشته باشند و در نتیجه فقدان احساس کنترل، سبب افزایش اضطراب و افسردگی در افراد می‌شود.

باورهای فراشناختی هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم بر اضطراب امتحان تأثیر می‌گذارند. ولی بیشترین اثر باورهای فراشناخت به صورت غیر مستقیم و از طرق سبک‌های مقابله است. باور فراشناخت مثبت و اطمینان شناختی به صورت مستقیم با اضطراب امتحان در ارتباط بود و سایر مؤلفه‌ها به صورت غیرمستقیم و از طرق مقابله هیجانی و مسئله مدار با اضطراب امتحان در ارتباط هستند. یافته‌های پژوهش حاضر، با نتایج تحقیقات پیشین عاشوری و همکاران، تابان، اسپادا و همکاران، یولماز، و همکاران، ایراک و توسان هم‌سو است(۲۶-۳۲). نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین باور فراشناخت مثبت و مقابله مسئله مدار رابطه مثبتی وجود دارد ولی رابطه‌ای با مقابله هیجان مدار دیده نشد. در تبیین این موضوع می‌توان بیان کرد که در مدل فراشناخت ثابت شده که باورهای فراشناخت مثبت در مورد نگرانی زمانی مشکل ساز می‌شود که منتهی به باور فراشناخت منفی و در نهایت راهبردهای کنترل فکر غیر مفید شود(۳۱). به طور کلی می‌توان گفت باورهای فراشناختی و به طور خاص باور فراشناختی کنترل ناپذیری و خطر از

نظم بخش ولز و متیوس (۱۹۹۹) را تأیید کرد و نشان داد که باورهای فراشناخت به صورت مستقیم و غیر مستقیم از طریق متغیرهای میانجی مقابله‌ی هیجان مدار و مسأله مدار با اضطراب امتحان رابطه دارد. ولی تفاوت مدل پیشنهادی با مدل برآشش شده در حذف مسیرهای مستقیم از باورهای فراشناخت مثبت و نیاز به کنترل افکار بود. به عنوان نتیجه‌ی گیری کلی از مدل می‌توان گفت که ابعاد پنج گانه فراشناخت اثرات پیش‌بینی کنندگی متفاوت باورهای فراشناخت مثبت، نیاز به کنترل افکار، خودآگاهی شناختی و مقابله مسأله مدار منجر به کاهش اضطراب امتحان می‌شوند و باورهای فراشناخت منفی، نیاز به کنترل افکار، اطمینان شناختی و مقابله هیجان مدار منجر به افزایش اضطراب امتحان در دانشجویان می‌شود. انتخاب نمونه از بین دانشجویان استان کرج و انجام پژوهش در زمان برگزاری هیچ امتحان مهم و اصلی، تعیین نتایج این پژوهش را با محدودیت‌هایی مواجه کرده است. پیشنهاد می‌گردد با توجه به تأثیرگذاری عوامل مؤثر دیگری مانند خوش بینی، انتظار موفقیت، عزت نفس، خودکارآمدی تحصیلی و غیره در اضطراب در مطالعات بعدی و با استفاده از روش‌های متنوع این عوامل مورد مطالعه قرار گیرد. هم‌چنین پیشنهاد می‌شود مدل حاضر روی سایر اختلالات اضطرابی و در جمعیت‌ها و فرهنگ‌های مختلف به تفکیک جنسیت نیز آزمون شود. هم‌چنین می‌توان در پژوهش‌های آینده بر چگونگی مقابله مؤثر دانشآموزان در طول مدت زمان مشخص قبل از امتحان و حتی در روز قبل از امتحان متمرکز شد. در پژوهش‌های آینده می‌توان به بررسی این مسأله که آیا اضطراب امتحان منجر به عملکرد ضعیف می‌شود یا عملکرد ضعیف متهی به افزایش اضطراب امتحان می‌شود، پرداخت. در پژوهش‌های آینده می‌توان به ارائه خدمات و مداخلاتی در زمینه آموزش راهبردهای مقابله‌ای مؤثر و همین طور طراحی مداخلات خاص برای کاهش اضطراب امتحان و به کارگیری خود

خودآگاهی شناختی رابطه مثبت و قوی با مقابله مسأله مدار و رابطه منفی با مقابله هیجان مدار دارد. به طوری که افرادی که خودآگاهی شناختی بیشتری داشتند از مقابله مسأله مدار بیشتر بهره می‌برند در نتیجه اضطراب امتحان کمتری را تجربه می‌کنند. یافته این مؤلفه از فراشناخت با پژوهش متیوس، هیلیارد و کمپل (۱۹۹۹) هم‌سو است. جهت گیری تکلیف محور در جلسه امتحان همبستگی مثبتی با سطح بالای خودآگاهی شناختی دارد. اگرچه باور در بی کفایتی شناختی خود در ارتباط با جهت گیری متمرکز بر هیجان و رفتارهای اجتنابی است. در تبیین این یافته می‌توان گفت که خودآگاهی شناختی و توجه معطوف به خود، منجر به اطمینان کافی برای انجام یک برنامه و انتظار نتایج مثبت می‌شود^(۶).

اطمینان شناختی با مقابله مسأله مدار رابطه منفی و با مقابله هیجان مدار رابطه مثبت دارد. این یافته از فراشناخت با پژوهش متیوس، هیلیارد و کمپل (۱۹۹۹) هم‌سو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت اطمینان جویی وسیله‌ای است برای تصمیم‌گیری در مورد این که چیزی برای نگران شدن وجود ندارد. این انتقال کنترل نگرانی به افراد دیگر باعث عدم رشد باورهای خود کنترلی در فرد می‌شود و فرد با سپردن کنترل به دست عوامل خارجی، فرآیند خودگردانی را مختل می‌کند و باور فرد در گیر مورد کنترل ناپذیری نگرانی تداوم می‌یابد و برای اجتناب یا کنترل نگرانی فرد در راهبردهای مقابله غیر موثر می‌شود و این راهبردها و درگیر شدن افراد در باورهای فراشناخت منفی منجر به افزایش اضطراب می‌شوند^(۳۱). نیاز به کنترل افکار به صورت مثبت هم با مقابله مسأله مدار و هم هیجان مدار ارتباط دارد. افرادی که در گیر کنترل افکار می‌شوند به ناتوانی در کنترل تفکرات می‌رسند که تأثیر ارزیابی منفی در مورد کنترل ذهنی را تقویت می‌کند یا موجب افزایش برانگیزانی‌های افکار منفی می‌شود^(۳۲). یافته‌های پژوهش حاضر، مدل کارکرد اجرایی خود

باورهای فراشناخت منفی، چالش با باورهای فراشناخت
مثبت و غیره) پرداخت.

تکنیک‌های فراشناختی از جمله تکنیک‌های ذهن
آگاهی گسلیده، به تأخیر انداختن نگرانی، چالش با

References

1. Adams HE, Sutker PB. Comprehensive Handbook of Psychopathology. New York: Kluwer Academic; 2002.
2. Safren SA, Gonzaliz R, Horner E, Kelly J, Leung AW, Heimberg RG, et al. Anxiety in Ethnic Minority Youth Methodological and Conceptual Issues and Review of the Literature. *Behavior Modification* 2000; 4(2): 147-183.
3. Chamorro-Premuzic T, Ahmetoglu G, Furnham A. Little more than personality: Dispositional determinants of test anxiety (the Big Five, core self-evaluations, and self-assessed intelligence). *Learning and Individual Differences* 2007; 18(2): 258-263.
4. Wells A, Matthews G. Modeling cognition in emotional disorder: The S-REF model. *Behav Res Ther* 1996; 34(11): 881-888.
5. Wells A. Emotional disorders and metacognition: Innovative cognitive therapy. Chichester.uk: Wiley; 2000.
6. Matthews G, Hillyard EJ, Cambell SE. Metacognition and maladaptive coping as component of test anxiety. *Clinical Psychology and Psychotherapy* 1999; 6(2): 111-125.
7. Spada MM, Moneta GB, Wells A. The Relative Contribution of Metacognitive Beliefs and Expectancies to Drinking Behavior. *Alcohol & Alcoholism* 2007; 42(6): 567-574.
8. Berkel H. The Relationship between Personality, Coping styles and Stress, Anxiety and Depression. Unpublished Doctoral dissertation, University of Canterbury 2009.
9. Shoji K, Harrigan JA, Woll SB, Miller SA. Interactions among situations, neuroticism, and appraisals in coping strategy choice. *Personality and Individual Differences* 2010; 48(3): 270-276.
10. Endler ND, Parker DA. Multidimensional assessment of coping: A critical evaluation. *Journal of Personality and Psychology* 1994; 58(5): 466-475.
11. Fitzsimmons EE, Bardone-cone AN. Coping and social support as potential of the relation between anxiety and eating symptomatology. *Eating Behavior* 2010; 12(1): 21-28.
12. Abolqasemi A, Assadi-Moghadam A, Najarian B, Shokrkon H. Construction and validation of a scale to measure anxiety issue. *Journal of Science Education and Psychology* 1997; 3(3,4): 61-74 (Persian).
13. Bahrami F. The effect of socioeconomic status - on how to deal with the teenage years in secondary and tertiary schools in Tehran and its relationship with an advisor. Master's thesis Alzahra University 1997 (Persian).
14. Wells A, Cartwright-Hatton S. A short form of the Metacognitions Questionnaire: Properties of the MCQ 30. *Behaviour Research and Therapy* 2004; 42(4): 385-396.
15. Shirinzadeh Dastgiri S, Gudarzi MA, Ghanizadeh A, Naghavi SMR. Comparison of metacognitive and responsibility beliefs in patients with obsessive-compulsive disorder, generalized anxiety disorder and normal individuals. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology* 2008; 14(1): 46-55 (Persian).
16. Kalantari Kh. Modeling and Structural Equation of Social and Economic Research.

- Tehran: The farhang Saba; 2009 (Persian).
17. Friedel JM, Cortina KS, Turner JC, Midgley C. Achievement goals, efficacy beliefs and coping strategies in mathematics: The roles of perceived parent and teacher goal emphases. *Contemporary Educational Psychology* 2007; 32(3): 434-458.
  18. Zeidner M. Test anxiety: The state of the art. New York: Plenum Press; 1998.
  19. Cohen M, Ben-Zur H, Rosenfeld MJ. Sense of Coherence, Coping Strategies, and Test Anxiety as Predictors of Test Performance among College Students. *International Journal of Stress Management* 2008; 15(3): 289-303.
  20. Whatley SL, Foreman AC, Richards SR. The relationship of coping style to dysphoria, anxiety, and anger. *Psychological Reports* 1998; 83(1): 783-791.
  21. Penland E, Masten W, Zelhart P, Fournet G, Callahan T. Possible selves, depression, and coping skills in university students. *Journal Personality and Individual Differences* 2000; 29(5): 963-969.
  22. Stewart SM, Betson C, Lam TH, Marshall IB, Lee PWH, Wong CM. Predicting stress in first year medical students: A longitudinal study. *Medical Education* 1997; 31(3): 163-168.
  23. Billings A, Moos R. Coping, Stress, and Social Resources Among Adults With Unipolar Depression. *Journal of Personality and Social Psychology* 1984; 46(4): 877-891.
  24. Blankstein KR, Flett S, Watson MS. Coping and Academic Problem-Solving Ability in Test anxiety. *Journal of Clinical Psychology* 1992; 48(1): 37-46.
  25. Ashouri A, Askar-abad MH. Keyvanlo. Cognitive stress in students. Proceedings of the Fifth Conference on Mental Health. Tehran: Counseling Center Office; 2010. p. 219-221 (Persian).
  26. Taban SH. Relationship between metacognitive beliefs and anxiety among students. Proceedings of the fifth seminar student mental health. Tehran, Counseling Center office; 2010 (Persian).
  27. Spada MM, Nikcevic AV, Moneta GB, Ireson J. Metacognition as a Mediator of the Effect of Test Anxiety on a Surface Approach to Studying. *Educational Psychology* 2006; 26(5): 615-624.
  28. Spada MM, Nikcoevic AV, Moneta GB, Wells A. Metacognition, perceived stress, and negative emotion. *Personality and Individual Differences* 2008; 44(5): 1172-1181.
  29. Spada MM, Georgiou GA, Wells A. The relationship among metacognitions, attentional control, and state anxiety. *Cognitive Behaviour Therapy* 2010; 39(1): 64-71.
  30. Yilmaza AE, Genc T, Wells A. The temporal precedence of metacognition in the development of anxiety and depression symptoms in the context of life-stress: A prospective study. *Anxiety Disorders* 2011; 25(3): 389-396.
  31. Irak M, Tosun A. Exploring the role of metacognitions in obsessive-compulsive and anxiety Symptoms. *J Anxiety Disorder* 2008; 22(8): 1316-25.
  32. Wells A. Metacognitive therapy for anxiety and depression. New York: The Guilford Press; 2009.
  33. Moore EL, Abramowitz JS. The cognitive mediation of thought-control strategies Behaviors Research and Therapy 2007; 45(8): 1949-1955.